

דף תרגול: קריאה עיונית – מבנה טקסט, עובדה ודעה והסקת מסקנות

מהדורה למורה **רגיל**

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות את מבנה הטקסט העיוני (רצף, סיבה-תוצאה, השוואה, בעיה-פתרון)
- להבחין בין עובדה לדעה
- לתרגל הסקת מסקנות מתוך רמזים בטקסט

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א׳ – זיהוי מבנה הטקסט

1. ב – רצף
2. ג – סיבה ותוצאה
3. ד – השוואה
4. א – בעיה ופתרון

חלק ב׳ – עובדה או דעה

1. נכון – אפשר לבדוק את זה במקורות מהימנים
2. לא נכון – זו דעה אישית, אי אפשר להוכיח אותה
3. נכון – ניתן למדוד זאת באופן מדעי
4. לא נכון – זו דעה, אנשים שונים חושבים אחרת

חלק ג׳ – השלמת מושגים

1. רצף
2. סיבה ותוצאה
3. השוואה
4. בעיה ופתרון
5. רעיון מרכזי

חלק ד׳ – התאמת מבנה לדוגמה

1 – ב (תחילה חיממנו את התנור, ואז הכנסנו את העוגה)
2 – א (מפני שלא ישנו מספיק, התלמידים היו עייפים)
3 – ד (הכדור האדום גדול יותר מהכדור הכחול)
4 – ה (חסרו מים בכפר, לכן חפרו באר חדשה)
5 – ג (השמש זורחת במזרח)

חלק ה׳ – סידור משפטים לפי רצף

1. התעוררתי בבוקר
2. הכנתי ארוחת בוקר
3. הלכתי לבית הספר
4. למדתי בכיתה עד הצהריים

חלק ו׳ – הסקת מסקנות

1. התלמידים היו מתוחים או נרגשים לקראת המבחן
2. כנראה שעומדת להיות סערה או גשם

כרטיס יציאה – מה לחפש

- בעיה ופתרון
- עובדה - ניתנת לבדיקה; דעה - אישית ולא ניתנת להוכחה מוחלטת
- מסתכלים על רמזים ופרטים בטקסט ומחברים אותם למסקנה הגיונית

טיפים להפעלה:

- אפשר לקרוא כל קטע פעמיים כמו בכרטיסי המרכזון - פעם בשקט ופעם בקול
- לעודד תלמידים לסמן מילות רמז המצביעות על מבנה הטקסט (לכן, בגלל, לעומת זאת)
- בחלק הפתוח כדאי לבדוק שהתלמידים מבחינים בבירור בין עובדה לדעה בכתיבתם

דף תרגול: קריאה עיונית – מבנה טקסט, עובדה ודעה והסקת מסקנות

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף זה נתרגל זיהוי של מבנה טקסט עיוני, הבחנה בין עובדה לדעה, ואיתור רעיון מרכזי ומסקנות - בדיוק כמו במשחקים של המרכזון.

1 חלק א׳ – זיהוי מבנה הטקסט

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. תחילה התעוררתי, אחר כך התלבשתי, ולבסוף יצאתי לבית הספר - מה מבנה הטקסט?

א) סיבה ותוצאה ב) רצף ג) השוואה ד) בעיה ופתרון

2. מכיוון שירד גשם כבד, הכביש הוצף במים - מה מבנה הטקסט?

א) רצף ב) השוואה ג) סיבה ותוצאה ד) בעיה ופתרון

3. הכלב רץ מהר יותר מהחתול, אך החתול קפץ גבוה יותר - מה מבנה הטקסט?

א) בעיה ופתרון ב) סיבה ותוצאה ג) רצף ד) השוואה

4. בכיתה היה חם מאוד, לכן המורה פתחה את החלונות - מה מבנה הטקסט?

א) בעיה ופתרון ב) רצף ג) השוואה ד) סיבה ותוצאה

2 חלק ב׳ – עובדה או דעה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	המשפט 'ירושלים היא בירת ישראל' הוא עובדה	☐	☐
2	המשפט 'הקיץ הוא העונה הכי יפה' הוא עובדה	☐	☐
3	המשפט 'מים רותחים ב-100 מעלות צלזיוס' הוא עובדה	☐	☐
4	המשפט 'כדורגל הוא הספורט הכי משעמם' הוא עובדה	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלמת מושגים

השלימו את המילה החסרה.

1. כשטקסט מתאר מה קרה קודם ומה קרה אחר כך, זהו מבנה של _____

2. כשהכותב מסביר למה משהו קרה, מדובר במבנה _____

3. כשמשווים בין שני דברים ומראים דמיון והבדלים, זהו מבנה _____

4. כשהטקסט מציג קושי ודרך להתגבר עליו, זהו מבנה _____

5. ה_____ של הטקסט הוא הרעיון הכי חשוב שהכותב רוצה להעביר

4 חלק ד' – התאמת מבנה לדוגמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. רצף	____	**א.** מפני שלא ישנו מספיק, התלמידים היו עייפים
2. סיבה ותוצאה	____	**ב.** תחילה חיממנו את התנור, ואז הכנסנו את העוגה
3. השוואה	____	**ג.** השמש זורחת במזרח
4. בעיה ופתרון	____	**ד.** הכדור האדום גדול יותר מהכדור הכחול
5. עובדה	____	**ה.** חסרו מים בכפר, לכן חפרו באר חדשה

5 חלק ה' – סידור משפטים לפי רצף

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	הלכתי לבית הספר
☐	התעוררתי בבוקר
☐	למדתי בכיתה עד הצהריים
☐	הכנתי ארוחת בוקר

6 חלק ו' – הסקת מסקנות

ענו בקצרה.

1. בקטע כתוב שכל הכיתה ישבה בשקט וחיכתה בהתרגשות למבחן. מה אפשר להסיק על התלמידים?

_____

_____

2. בקטע כתוב שהשמיים התכסו בעננים כהים והרוח התחזקה. מה אפשר להסיק שיקרה בהמשך?

_____

_____

כרטיס יציאה

מהו מבנה הטקסט שבו מוסבר קושי ואחריו דרך לפתור אותו?

תנו דוגמה למשפט שהוא עובדה ולמשפט שהוא דעה

איך אפשר להסיק מסקנה מטקסט גם כשהיא לא כתובה במפורש?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀